

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 บทสรุป

คดีวิสามัญมาตรากรรมเป็นคดีที่เกิดจากการที่เจ้าพนักงานม่าผู้กระทำผิดที่ต่อสู้ขัดขวางการปฏิบัติราชการตามหน้าที่ โดยเจ้าพนักงานข้างการป้องกันตัวโดยชอบด้วยกฎหมายรวมถึงกรณีที่ความด้วยเกิดขึ้นในระหว่างความควบคุมของเจ้าพนักงานซึ่งอ้างว่าปฏิบัติราชการตามหน้าที่ ล้วนเป็นคดีที่ทำให้สังคมสนใจและก่อให้เกิดความหวาดระแวงในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานตำรวจนั้น ในประเทศไทยจึงได้มีการกำหนดกระบวนการดำเนินคดีวิสามัญมาตรากรรมขึ้นเป็นพิเศษเพื่อตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานและเป็นการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน และกระบวนการดำเนินคดีดังกล่าวก็ได้มีการวิพัฒนาการมาเป็นลำดับเพื่อให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยในส่วนของการชันสูตรพลิกศพมีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงมาหลายคราว กล่าวคือ ในระยะแรกกฎหมายกำหนดผู้พิพากษาต้องไปร่วมชันสูตรพลิกศพด้วย ดังนั้นจึงไม่ต้องมีการได้ส่วนการตายในศาลอีก ต่อมาเมื่อวินิจฉัยได้ว่าผู้พิพากษารู้ข้อเท็จจริงก่อนคดีเข้ามาสู่การพิจารณาคดีในศาลอันอาจทำให้เกิดคดิจ จึงมีการแก้ไขให้ผู้พิพากษาไม่ต้องออกไปร่วมชันสูตรพลิกศพ แต่เพิ่มขั้นตอนให้ศาลทำหน้าที่ได้ส่วนการตายแทน โดยเปิดโอกาสให้ญาติผู้ตายตั้งหน่ายความมาทำการซักถามพยานในศาลได้ และต่อมาเมื่อมีการแก้ไขให้พนักงานอัยการต้องไปร่วมชันสูตรพลิกศพด้วย ส่วนขั้นตอนการได้ส่วนชันสูตรพลิกศพถูกตัดออกไปในท้ายที่สุดเมื่อมีการแก้ไขให้พนักงานอัยการและพนักงานฝ่ายป้องครองร่วมทำการชันสูตรพลิกศพกับพนักงานสอบสวนและแพทย์ เมื่อชันสูตรพลิกศพเสร็จแล้วให้พนักงานอัยการยื่นคำร้องให้ศาลมีส่วนต่อไป ดังนี้ จะเห็นได้ว่าการแก้ไขกฎหมายเกี่ยวกับการชันสูตรพลิกศพที่ผ่านมาได้มีการแก้ไขที่ระบบการชันสูตรพลิกศพ แต่เป็นเพียงการเปลี่ยนแปลงบุคลากรที่มีบทบาทเข้ามาร่วมการชันสูตรพลิกศพ และกระบวนการได้ส่วนในศาลเท่านั้น โดยพนักงานสอบสวนยังมีบทบาทหลัก เช่นเดิม ทั้งที่ในความเป็นจริงแล้วกระบวนการได้ส่วนโดยศาลเป็นเพียงเปิดโอกาสให้ญาติผู้ตายมาถ้ามีค้านหรือตั้งหน่ายมาถ้ามีค้านพยานของฝ่ายพนักงานสอบสวนเท่านั้น แต่กฎหมายมิได้เปิดโอกาสให้ศาลมีอำนาจวินิจฉัยว่าเจ้าพนักงานต้องรับผิดตามกฎหมายหรือไม่ เพียงใด ดังนั้นกระบวนการได้ส่วนชันสูตรพลิกศพจึงไม่สามารถควบคุมการกระทำของเจ้าพนักงานที่ทำให้ผู้ตาย

ถึงแก่ความตายได้¹ นอกจากนี้ การให้พนักงานอัยการมีส่วนร่วมในการชันสูตรพลิกศพโดยที่ พนักงานอัยการไม่มีความเชี่ยวชาญทางด้านนิติเวชศาสตร์ ก็ไม่มีผลในทางปฏิบัติเท่าไนก เนื่องจากความเห็นของแพทย์มักไม่มีการได้ยังและได้รับความเชื่อถือเสมอ ในปัจจุบันมาตรา 150 วรรคสี่ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติ แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ 27) พ.ศ. 2550 กำหนดว่าเมื่อ ได้มีการชันสูตรพลิกศพแล้ว ให้พนักงานสอบสวนแจ้งพนักงานอัยการเข้าร่วมกับพนักงาน สอบสวนทำสำนวนชันสูตรพลิกศพให้เสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง และด้วยผล ของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 150 วรรคหก ในการทำสำนวนชันสูตร พลิกศพดังกล่าวร่วมกัน พนักงานสอบสวนต้องปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานอัยการ ดังนั้น การ ชันสูตรพลิกศพในคดีวิสามัญฆาตกรรมจึงมิได้อยู่ในอำนาจเต็มของพนักงานสอบสวนอีกด่อไป โดยจะมีพนักงานอัยการเข้ามายควบคุมการทำสำนวนการชันสูตรพลิกศพอ้างไอลัชด

ในส่วนกระบวนการสอบสวนคดีวิสามัญฆาตกรรมนั้น แต่เดิมมีกระบวนการที่ไม่ แตกต่างไปจากการสอบสวนคดีอาญาทั่วไป กล่าวคือ การสอบสวนคดีฆาตกรรมที่ผู้ตาย ถูกเจ้าพนักงานซึ่งอ้างว่าปฏิบัติราชการตามหน้าที่ฝ่าฝืน และคดีที่ผู้ตายถูกกล่าวหาว่าต่อสู้ ขัดขวางเจ้าพนักงาน จะอยู่ในความรับผิดชอบของพนักงานสอบสวนทั้งหมด ที่จะทำการรวบรวม พยานหลักฐาน ได้แก่ พยานวัดๆ ซึ่งส่วนใหญ่จะอยู่ในสำนวนการชันสูตรพลิกศพอันเป็นส่วน หนึ่งของสำนวนการสอบสวน และพยานบุคคลที่จะพิสูจน์ความผิดหรือความบริสุทธิ์ของ เจ้าพนักงาน เมื่อพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบเห็นว่าการสอบสวนเสร็จสิ้นก็จะส่งสำนวนพร้อม ความเห็นคราวสั่งฟ้องหรือสั่งไม่ฟ้องผู้ต้องหาไปยังพนักงานอัยการเพื่อพิจารณา โดยสำนวน สอบสวนคดีฆาตกรรมที่ผู้ตายถูกเจ้าพนักงานซึ่งอ้างว่าปฏิบัติราชการตามหน้าที่ฝ่าฝืน จะอยู่ใน อำนาจการพิจารณาของอัยการสูงสุดหรือผู้รักษาการแทน และอัยการสูงสุดหรือผู้รักษาการแทน เท่านั้นที่จะมีอำนาจออกคำสั่งฟ้องหรือไม่ฟ้อง ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 143 วรรคสาม ส่วนสำนวนคดีที่ผู้ตายถูกกล่าวหาต่อสู้ขัดขวางเจ้าพนักงานจะอยู่ในการ พิจารณาของพนักงานอัยการประจำท้องที่ที่จะออกคำสั่งฟ้องหรือไม่ฟ้อง ตามประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 143 วรรคหนึ่ง พนักงานอัยการเจ้าของสำนวนอาจสั่งให้

¹ วิทูรย์ อึ้งประพันธ์, "การปฏิรูประบบชันสูตรพลิกศพ แนวคิดเชิงระบบ," ใน วิเคราะห์ร่างพระราชบัญญัติยาและกฎหมายชันสูตรพลิกศพ, (กรุงเทพฯ: วิญญาณ, 2546), หน้า 80.

พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนเพิ่มเติมในบางประเด็นที่เห็นว่าจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการพิจารณาสั่งคดีได้ แต่ไม่สามารถทำการสอบสวนเพิ่มเติมได้ด้วยตนเอง โดยต้องกระทำผ่านพนักงานสอบสวนเท่านั้น นอกจากนี้ รูปคดีจะถูกกำหนดโดยการสอบสวนของพนักงานสอบสวนมาตั้งแต่ต้น การสอบสวนคดีของพนักงานสอบสวนจึงมีความสำคัญและส่งผลต่อการพิจารณา กลั่นกรองสำนวนการสอบสวนที่ถูกเสนอมา�ังพนักงานอัยการ ด้วยเหตุนี้การสั่งสำนวนคดี วิสามัญมาตรฐานของพนักงานอัยการมักจะเป็นไปตามที่พนักงานสอบสวนสรุปสำนวนการสอบสวนและทำความเห็นทางคดีมา ดังนั้น ระบบการสอบสวนคดีวิสามัญมาตรฐานที่ไม่ต่างจากการสอบสวนคดีทั่วไปดังกล่าวจึงไม่อาจเป็นหลักประกันในการสร้างความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย ได้และมักสร้างความกังข่าแก่ประชาชน เพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ 27) พ.ศ. 2550 ได้เพิ่มเติมมาตรา 155/1 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา กำหนดให้การสอบสวนในกรณีที่มีความตายนายเกิดขึ้น โดยการกระทำการของเจ้าพนักงานซึ่งอ้างว่าปฏิบัติราชการตามหน้าที่ หรือตายในระหว่างอยู่ในความควบคุมของเจ้าพนักงาน หรือในกรณีที่ผู้ตายถูกกล่าวหาว่าต่อสู้ขัดขวางเจ้าพนักงานซึ่งอ้างว่าปฏิบัติราชการตามหน้าที่ ให้พนักงานสอบสวนแจ้งพนักงานอัยการเข้าร่วมกับพนักงานสอบสวนในการทำสำนวนการสอบสวน โดยให้พนักงานสอบสวนเป็นผู้รับผิดชอบ พนักงานอัยการอาจให้คำแนะนำ ตรวจสอบพยานหลักฐาน ตามปกติ หรือสั่งให้ถามปากคำบุคคลที่เกี่ยวข้องได้ตั้งแต่เริ่มการทำสำนวนสอบสวน นับแต่โอกาสแรกเท่าที่จะพึงกระทำได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนดในกฎหมาย เป็นผลให้พนักงานอัยการเข้ามามีส่วนร่วมในการสอบสวนคดี วิสามัญมาตรฐานและคดีที่เกี่ยวน่องได้ตั้งแต่ต้น อย่างไรก็ตี พนักงานอัยการคงมีบทบาทเพียงเป็นผู้ให้คำแนะนำและตรวจสอบเท่านั้น มิได้มีบทบาทในการควบคุมการสอบสวนแต่อย่างใด เพราะไม่มีอำนาจสั่งการให้พนักงานสอบสวนปฏิบัติตาม ดังนั้น อำนาจตัดสินใจในการสอบสวนจึงคงอยู่กับพนักงานสอบสวน นอกจากนี้ พนักงานอัยการที่มีอำนาจพิจารณาสั่งคดีทั้งสองสำนวนดังกล่าวจะต่างกัน คือ สำนวนคดีมาตรฐานที่ผู้ตายถูกเจ้าพนักงานซึ่งอ้างว่าปฏิบัติราชการตามหน้าที่ฆ่าตาย จะอยู่ในอำนาจพิจารณาสั่งคดีของอัยการสูงสุดหรือผู้รักษาการแทน ส่วนสำนวนคดีที่ผู้ตายถูกกล่าวหาว่าต่อสู้ขัดขวางเจ้าพนักงานซึ่งอ้างว่าปฏิบัติราชการตามหน้าที่อยู่ในอำนาจพิจารณาสั่งคดีของพนักงานอัยการประจำห้องที่ที่เกิดเหตุ

กระบวนการดำเนินคดีอาญาของต่างประเทศ ทั้งในประเทศไทย อังกฤษ และสวีเดนนั้น ถือว่าคดีมาตรฐานเป็นคดีอาญาวัյแวงและไม่ว่าผู้กระทำจะเป็นประชาชน หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ จะมีกระบวนการดำเนินคดีในส่วนการชั้นสูตรพลิกคพและการสอบสวนคดี เป็นอย่างเดียวกัน โดยไม่แบ่งแยกกระบวนการดำเนินคดีกรณีความตายนายเกิดจากการกระทำการของ

เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งอ้างว่าปฏิบัติการตามหน้าที่เป็นพิเศษ ในประเทศไทย แม้จะเกิดคดีวิสามัญ มาตรฐานขึ้นถือว่าเป็นความผิดอุกฤษ្សาทิช (crime) เจ้าพนักงานตำรวจฝ่ายคดีมีหน้าที่แจ้งให้ พนักงานอัยการมายังสถานที่เกิดเหตุโดยทันที พนักงานอัยการมีหน้าที่ตรวจสอบและเจ้าพนักงาน ตำรวจฝ่ายคดีต้องรักษาร่องรอยพยานหลักฐานในที่เกิดเหตุเพื่อให้พนักงานอัยการดำเนินการ สอบสวนและรับรวมพยานหลักฐาน เจ้าพนักงานตำรวจฝ่ายคดีจะ nondisclosure สำหรับเจ้าหน้าที่ เนื่องจากภาระทางกฎหมายที่ให้เจ้าพนักงานตำรวจ ฝ่ายคดีช่วยเหลือในการสืบสวนสอบสวนได้ นอกจากนี้การชั้นสูตรพลิกศพถือว่าอยู่ในอำนาจของ พนักงานอัยการโดยตรง และพนักงานอัยการอาจร้องขอให้ผู้พิพากษาได้รับอำนาจทำการสอบสวน คดีด้วย ส่วนประเทศไทยเยอรมัน คดีวิสามัญมาตรฐานถือเป็นคดีมาตราที่ห้ามไว้ การชั้นสูตร พลิกศพและการสอบสวนอยู่ในอำนาจของพนักงานอัยการ เจ้าพนักงานตำรวจมีอำนาจสอบสวน คดีได้แต่เป็นเพียงองค์กรของพนักงานอัยการที่ทำหน้าที่สอบสวน โดยเจ้าพนักงานตำรวจต้อง รายงานให้พนักงานอัยการทราบเกี่ยวกับเหตุที่เกิดขึ้นและลิงที่ได้ดำเนินการไปแล้ว พนักงาน อัยการอาจตัดสินใจดำเนินการสอบสวนคดีเองหรือจะให้เจ้าพนักงานตำรวจดำเนินการแทนโดย อยู่ในการควบคุมดูแลของพนักงานอัยการก็ได้ นอกจากนั้น เจ้าพนักงานตำรวจต้องปรึกษา พนักงานอัยการทุกเรื่องที่เกี่ยวกับมาตรการบังคับ ควบคุมต่างๆ เช่น การค้นและการจับ เป็นต้น เนื่องจากพนักงานอัยการเท่านั้นที่จะเป็นผู้ตัดสินใจว่าจะยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อขอหมายค้นหรือ หมายจับในคดีนั้นๆ หรือไม่ และสำหรับประเทศไทยสหราชอาณาจักร คดีวิสามัญมาตรฐานถือเป็นคดี มาตราที่ห้ามไว้เช่นกัน แต่มีกระบวนการชั้นสูตรพลิกศพที่แยกออกจากอำนาจของเจ้าพนักงาน ตำรวจนอกจากพนักงานอัยการ ก่อวารคือ ผลกระทบในประเทศสหราชอาณาจักรจะใช้ระบบแพทที่ สอบสวน โดยแพทที่สอบสวนมีอำนาจสอบสวนการตายและมีอำนาจในการผ่าศพหรือสั่งให้ผ่าศพ ส่วนพนักงานอัยการมีบทบาทสำคัญมากในการสืบสวนสอบสวนคดี แม้ว่าเจ้าพนักงานตำรวจนะ แม้จะมีอำนาจอิสระมากกว่าในการปฏิบัติหน้าที่ เมื่อเทียบกับระบบของประเทศไทยและประเทศไทย เยอรมัน แต่โดยทั่วไปแล้วพนักงานอัยการจะไม่สืบสวนสอบสวนคดีเอง และพนักงานอัยการมัก เข้าควบคุมดูแลการสืบสวนสอบสวนอย่างใกล้ชิดเฉพาะในคดีที่ยุ่งยากและซับซ้อน เช่น คดี ฉ้อโกงประชาชน คดีฉ้อราษฎร์บังหลวง อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ ฯลฯ เป็นต้น

ผู้เขียนเห็นว่า เหตุที่ในต่างประเทศไม่ต้องมีกระบวนการสอบสวนคดีวิสามัญ มาตรฐานเป็นพิเศษเนื่องจากได้วางระบบการชั้นสูตรพลิกศพและระบบการสอบสวนโดยมีการ ถ่วงดุลอำนาจกันระหว่างเจ้าพนักงานตำรวจน พนักงานอัยการ และผู้พิพากษา โดยเจ้าพนักงาน ตำรวจนามีบทบาทในการสอบสวนอย่างจำกัด เพราะมีพนักงานอัยการค่อยควบคุม สั่งการ ตรวจสอบอยู่ในขั้นตอนการสอบสวนแล้ว ดังนั้น การสอบสวนคดีแม้จะเป็นคดีมาตราที่ผู้ตาย

ถูกเจ้าพนักงานซึ่งอ้างว่าปฏิบัติการตามหน้าที่มาด้วย ก็สามารถเป็นหลักประกันความเป็นธรรม แก่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้ แต่ในประเทศไทยมีการแบ่งแยกอำนาจหน้าที่ระหว่างพนักงานสอบสวน ที่เป็นเจ้าพนักงานตำรวจกับพนักงานอัยการอย่างชัดเจน โดยพนักงานสอบสวนมีบทบาทรับผิดชอบการสอบสวนทั้งหมด ส่วนพนักงานอัยการจะมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวข้องกับการสอบสวนก็ต่อเมื่อได้รับอำนาจการสอบสวนมาจากพนักงานสอบสวนแล้วเท่านั้น เพราะฉะนั้นในคดีวิสามัญ มาตรฐานที่มีเจ้าพนักงานตำรวจซึ่งปฏิบัติหน้าที่อยู่ในองค์กรเดียวกับพนักงานสอบสวนและมีผู้บังคับบัญชาคลุ่มเดียวกันเข้ามาเกี่ยวข้องเป็นผู้ต้องหา จึงควรมีการวางแผนกระบวนการสอบสวนคดีดังกล่าวเป็นพิเศษ เพื่อเป็นหลักประกันความเป็นธรรมและสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องรวมถึงประชาชนทั่วไป หรือมีชนัตต้องปรับปรุงระบบการสอบสวนทั้งหมดให้มีการตั้งคุลอำนาจซึ่งกันและกัน คดีวิสามัญมาตรฐานมีปริมาณไม่มาก พนักงานอัยการจึงสามารถเข้ามาควบคุมและดำเนินการสอบสวนได้เอง หากกำหนดให้พนักงานอัยการมีเพียงบทบาทในการแนะนำตรวจสอบก็จะส่งผลให้การดำเนินคดีส่วนใหญ่ยังคงอยู่กับพนักงานสอบสวน และไม่อาจทำให้ความวิตกกังวลในหมู่ประชาชนหมดไปแต่อย่างใด ส่วนระบบการชันสูตรพลิกศพในกรณีที่มีความตายเกิดขึ้นโดยการกระทำการของเจ้าพนักงานซึ่งอ้างว่าปฏิบัติราชการตามหน้าที่หรือด้วยในระหว่างอยู่ในความควบคุมของเจ้าพนักงานก็ไม่น่าจะเกินอัตราจำลังของแพทย์ทางนิติเวชศาสตร์ จึงควรให้แพทย์ดังกล่าวมีอำนาจหน้าที่ในการชันสูตรพลิกศพและทำสำนวนชันสูตรพลิกศพเสนอพนักงานอัยการ โดยพนักงานอัยการและพนักงานสอบสวนมีอำนาจอยู่ร่วมในการชันสูตรพลิกศพ ด้วยเพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบหาข้อเท็จจริงและตรวจสอบ และเนื่องจากพนักงานสอบสวนและพนักงานอัยการมิใช่ผู้มีวิชาชีพแพทยศาสตร์ การเข้าร่วมชันสูตรพลิกศพจึงไม่ค่อยก่อให้เกิดประโยชน์ในทางปฏิบัติที่มากถือตามความเห็นของแพทย์ ทั้งการที่แพทย์ผู้ซึ่งอาสาญเป็นผู้ทำสำนวนชันสูตรพลิกศพก็เป็นหลักประกันทั้งในความเชี่ยวชาญด้านเนื้อร้าเกี่ยวกับเหตุและพฤติกรรมที่ตายและการให้ความเป็นธรรมตามวิชาชีพแก่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

5.2 ข้อเสนอแนะ

กระบวนการดำเนินคดีวิสามัญมาตรฐานของไทยในส่วนของการชันสูตรพลิกศพ และการสอบสวนคดีที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการศึกษาถึงระบบการชันสูตรพลิกศพและระบบการสอบสวนคดีอาญาของต่างประเทศแล้ว เห็นควรให้พนักงานอัยการซึ่งเป็นองค์กรที่มีความเป็นกลางในกรณีที่เกิดคดีวิสามัญมาตรฐานเข้ามามีบทบาทในกระบวนการดำเนินคดีวิสามัญ มาตรฐานมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะในส่วนของการสอบสวนคดีวิสามัญมาตรฐานและคดีที่เกี่ยวข้อง

เพื่อเป็นหลักประกันในการให้ความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่ายรวมถึงประสิทธิภาพของการสอบสวนคดีอย่างไรก็ได้ ควรกำหนดบทบาทที่เหมาะสมในส่วนการชั้นสูตรพลิกคพให้แก่พนักงานอัยการตามความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพด้วย นอกจากนี้การกำหนดบทบาทให้อัยการสูงสุดหรือผู้รักษาการแทนเป็นหนึ่งในหน้าที่ของพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบนั้นจะช่วยสร้างความเชื่อมั่นให้กับทุกฝ่ายได้เป็นอย่างดี ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 142 พนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบเป็นผู้รับทราบพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับคดีทั้งหมด ตลอดจนสรุปสำนวนทำความเห็นควรสั่งฟ้องหรือสั่งไม่ฟ้องไปยังพนักงานอัยการ ดังนั้น เมื่อกำหนดให้อัยการสูงสุดหรือผู้รักษาการแทนเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบ จึงเป็นการรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อเสนอศาลโดยบุคคลที่มีความเป็นกลางและมีความเชี่ยวชาญอย่างสูง ทั้งยังช่วยลดขั้นตอนการปฏิบัติงานให้มีความกระชับ คล่องตัวอีกด้วย ผู้เขียนจึงเห็นว่าควรมีการแก้ไขปรับปรุงประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาในประเด็นดังต่อไปนี้

ประการแรก กำหนดให้อัยการสูงสุดหรือผู้รักษาการแทนเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบในคดีมาตกรรมที่ผู้ต้ายกูรเจ้าพนักงานซึ่งอ้างว่าปฏิบัติราชการตามหน้าที่ผิดตัว หรือตายนี้ในระหว่างอยู่ในความควบคุมของเจ้าพนักงาน หรือในกรณีที่ผู้ต้ายกูรกล่าวหาว่าต่อสู้ขัดขวางเจ้าพนักงานซึ่งกำลังปฏิบัติราชการตามหน้าที่ หรือจะมอบหมายหน้าที่นั้นให้พนักงานอัยการคนใดเป็นผู้รับผิดชอบทำการสอบสวนแทนก็ได้ โดยให้อัยการสูงสุดหรือผู้รักษาการแทนหรือพนักงานอัยการที่ได้รับมอบหมายให้เป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบมีอำนาจและหน้าที่ในการสอบสวนเช่นเดียวกับพนักงานสอบสวน รวมทั้งมีอำนาจและหน้าที่ประการอื่นที่กฎหมายบัญญัติไว้ให้เป็นอำนาจและหน้าที่ของพนักงานอัยการ และเมื่อเห็นว่าการสอบสวนเสร็จแล้ว ก็ให้ทำการเห็นทางคดีตามมาตรา 141 หรือมาตรา 142 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ส่งพร้อมสำเนาไปยังอัยการสูงสุดหรือผู้รักษาการแทน ซึ่งเป็นการกำหนดระบบการดำเนินคดีในลักษณะเดียวกับความผิดซึ่งมีโทษตามกฎหมายไทยได้กระทำบนอกราชอาณาจักรไทยที่มีการกำหนดให้อัยการสูงสุดหรือผู้รักษาการแทนเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบหรือจะมอบหมายหน้าที่นั้นให้พนักงานอัยการหรือพนักงานสอบสวนคนใดเป็นผู้รับผิดชอบทำการสอบสวนแทนก็ได้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 20 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ 29) พ.ศ. 2551 ทั้งนี้เพื่อความโปร่งใสและความน่าเชื่อถือของการสอบสวนและเป็นหลักประกันการให้ความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

การกำหนดอำนาจและบทบาทของพนักงานอัยการในการสอบสวนคดีวิสามัญ มาตกรรมและคดีที่เกี่ยวข้องดังกล่าวข้างต้น สามารถกระทำโดยการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติ

มาตรา 155/1 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติ แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา (ฉบับที่ 27) พ.ศ. 2550 ให้มีเนื้อความดังนี้

“มาตรา 155/1 การสอบสวนในกรณีที่มีความต丫ายเกิดขึ้นโดยการกระทำของเจ้าพนักงานซึ่งอ้างว่าปฏิบัติราชการตามหน้าที่ หรือตายในระหว่างอยู่ในความควบคุมของเจ้าพนักงานซึ่งอ้างว่าปฏิบัติราชการตามหน้าที่ หรือในกรณีที่ผู้ตายถูกกล่าวหาว่าต่อสู้ขัดขวางเจ้าพนักงานซึ่งอ้างว่าปฏิบัติราชการตามหน้าที่ ให้อัยการสูงสุดหรือผู้รักษาการแทนเป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบหรือจะมอบหมายหน้าที่นั้นให้พนักงานอัยการคนใดเป็นผู้รับผิดชอบทำการสอบสวนแทนก็ได้

ให้พนักงานอัยการที่ได้รับมอบหมายให้เป็นพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบมีอำนาจและหน้าที่ในการสอบสวนเช่นเดียวกับพนักงานสอบสวน รวมถึงบรรดาอำนาจและหน้าที่ประการอื่นที่กฎหมายบัญญัติไว้ให้เป็นอำนาจและหน้าที่ของพนักงานอัยการ และมีอำนาจสั่งให้พนักงานสอบสวนช่วยเหลือในการรวบรวมพยานหลักฐานได้

เมื่อพนักงานอัยการผู้รับผิดชอบในการสอบสวนเห็นว่าการสอบสวนเสร็จแล้ว ให้ทำการเห็นตามมาตรา 140 มาตรา 141 หรือมาตรา 142 ส่งพร้อมสำเนาไปยังอัยการสูงสุด หรือผู้รักษาการแทน”

ประการที่สอง กำหนดให้อัยการสูงสุดหรือผู้รักษาการแทนเท่านั้นที่มีอำนาจออกคำสั่งฟ้องหรือไม่ฟ้องคดีมาตรากรรมที่ผู้ตายถูกเจ้าพนักงานซึ่งอ้างว่าปฏิบัติราชการตามหน้าที่มัวตาย หรือตายในระหว่างอยู่ในความควบคุมของเจ้าพนักงาน และคดีที่ผู้ตายถูกกล่าวหาว่าต่อสู้ขัดขวาง เจ้าพนักงานซึ่งกำลังปฏิบัติราชการตามหน้าที่ เพื่อความรวดเร็วในการดำเนินคดีและให้คดีทั้งหมดที่มีความเกี่ยวเนื่องกันโดยตรงได้รับการพิจารณาจากอัยการสูงสุดไปพร้อมกันและเป็นไปในแนวทางเดียวกัน จากที่แต่เดิมอัยการสูงสุดหรือผู้รักษาการแทนมีอำนาจออกคำสั่งฟ้องหรือไม่ฟ้องคดีมาตรากรรมที่ผู้ตายถูกเจ้าพนักงานซึ่งอ้างว่าปฏิบัติราชการตามหน้าที่มัวตายแต่เพียงอย่างเดียว

ประการที่สาม กำหนดบทบาทแพทย์ทางนิติเวชศาสตร์ให้มีอำนาจหน้าที่ในการชันสูตรพลิก尸尸และทำสำเนาชันสูตรพลิก尸尸 โดยพนักงานอัยการมีอำนาจอยู่ร่วมในการชันสูตรพลิก尸尸ด้วย ส่วนพนักงานสอบสวนมีอำนาจตรวจสอบที่เกิดเหตุหาร่องรอยและใช้เทคนิคของ การสืบสวนสอบสวนตามวิชาชีพของตนรวบรวมพยานหลักฐานอีกทางหนึ่งภายใต้การควบคุมดูแลของพนักงานอัยการ เมื่อแพทย์ทำการชันสูตรพลิก尸尸แล้วให้ทำสำเนาชันสูตรพลิก尸尸สรุปความเห็นตามที่กฎหมายกำหนดแล้วส่งสำเนามายังพนักงานอัยการ ซึ่งเป็นการเพิ่ม

บทบาทพนักงานอัยการในการตรวจสอบแทนที่จะให้พนักงานอัยการต้องเข้าไปร่วมชั้นสูตรพลิกคดีเอง และเพื่อให้การทำงานของแพทย์เป็นไปอย่างโปร่งใส ให้คดีแจ้งแก่ญาติผู้ตายทราบก่อนการชั้นสูตรพลิกคดี เพื่อเปิดโอกาสให้ตัวแทนญาติผู้ตายเข้าร่วมสังเกตการณ์ในการชั้นสูตรพลิกคดีได้ด้วย